

ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Статтю присвячено поняттям і сутності принципів права як одним із основоположних факторів реформування законодавства. Визначено, у чому полягають відмінності між принципами права та нормами права. Проведено аналіз поняття принципів правового регулювання оплати праці.

Ключові слова: принципи права, оплата праці, принципи правового регулювання оплати праці.

Постановка проблеми. Поняття є результатом узагальнення маси одиничних явищ, у процесі якого людина відволікається від несуттєвих ознак, зосереджуючись на головних, основних – тих ознаках, що а) обов'язково належать явищу, без яких воно існувати не може, б) виражають конкретну природу явища, тим самим відрізняючи його від явищ інших видів і родів. Таким чином, поняття є відбиттям у свідомості людей суттєвих ознак явищ дійсності, уявлень про їх властивості.

Аналіз останніх досліджень. У наукових роботах багатьох вчених-трудоників в останні два десятиріччя набула значного поширення туманність викладу дефініцій, і все це відповідно викликало справедливе обурення практичних працівників – споживачів відповідної наукової продукції. «Практика показує, що плутанина у визначеннях в науковому обігу часто приводить до непорозуміння, хибності висновків і особливо при використанні останніх у законодавстві», – слушно зауважує К. І. Беляков [1, с. 10]. В. Г. Лукашевичу впорядкування і в нормування мови дисциплін правничого циклу та юридичної лексики науковців і практиків справедливо вбачається актуальною науковою проблемою [2, с. 10, 11]. При цьому погодимось із О. В. Капліною, що необхідно розрізняти 1) поняття галузі права і 2) поняття юридичної науки. Перші функціонують у текстах законів та інших нормативно-правових актів, другі – у наукових працях. І право, і наука оперують спільними поняттями, які розкриваються через дефініції. Наукові правові поняття відіграють допоміжну роль у правозастосовному процесі. Тому якщо визначення понять права і науки права не збігаються за змістом і кількістю ознак, для суб'єкта правозастосування при тлумаченні норм права юридично обов'язковим є поняття, сформульоване в нормах права [3, с. 184, 185]. Необ-

хідність розробки чітких і зрозумілих трудо-правових понять очевидна, адже, як говорить О. С. Пашков: «...самі норми трудового права, як правило, не дають чіткого уявлення про коло правозастосовних суб'єктів та їх компетенцією, не регламентують правозастосовну процедуру та її оформлення, що, природно, призводить до невинновданого “різнобою” в правозастосовній практиці, а підчас і просто до порушень закону» [4, с. 222].

Виклад основного матеріалу. В умовах нагальної потреби докорінного реформування законодавчого впорядкування забезпечення реалізації відтворювальної і стимулюючої функцій заробітної плати одним із понять науки трудового права, що потребує визначення, є «принципи правового регулювання оплати праці». Це питання лише на перший погляд є суто теоретичною темою. Насправді правозастосовні органи та їх працівники у своїй повсякденній діяльності, приймаючи рішення, проводячи ту чи іншу діяльність, повинні узгоджувати її із певними керівними засадами, що містяться насамперед у Конституції України, а також у чинному трудовому законодавстві. Р. Дворкін заперечує наявність у судді права діяти на власний розсуд навіть при розгляді важких справ, оскільки будь-яка справа може бути вирішена на підставі аналізу принципів, що перебувають у глибинах права. Принципами він називає ті міркування, на які судді мають право покладатися, вирішуючи, чи слід створювати або модифікувати правову норму [5, с. 392]. Замість того, щоб змінювати чи створювати закон, судді мають тлумачити принципи з метою знаходження закону, придатного до справи, що розглядається. Погодимось із Т. З. Гарасимівим, який наполягає на тому, що принципи права, як надбання всього історичного процесу розвитку людства, первинні відносно права юридичного, становлять його сутність і зміст [6, с. 13].

Термін «принцип» походить від латинського *principium* – основні, найзагальніші, вихідні положення, засоби, правила, що визначають природу та соціальну сутність явища, його спрямованість і найсуттєвіші властивості. З філософської точки зору ця категорія розглядається у двох основних значеннях: а) підстава, з якої слід виходити та якою необхідно керуватися в науковому пізнанні чи практичній діяльності; б) внутрішнє переконання людини, що визначає її ставлення до дійсності, норми поведінки і діяльності [7, с. 309]. Тобто в другому значенні принцип є синонімом життєвої позиції, переконання індивіда. Проте в нашому дослідженні принципи будуть розглядатися в першому аспекті, як фундаментальні положення, найсуттєвіші основи, первинні начала правового регулювання оплати праці.

Принципи є соціальними явищами як за джерелом виникнення, так і за змістом: їх виникнення зумовлюється потребами суспільного розвитку і в них відображаються закономірності суспільного життя [8, с. 41]. Без урахування цих істотних моментів неможливо пояснити і зрозуміти особливе значення принципів для послідовного узгодження людської діяльності з вимогами об'єктивних соціальних закономірностей. Усе це у повній мірі стосується і принципів права – специфічного прояву певної частини загальносоціальних принципів у правовій системі.

Розрізняють об'єктивний зміст принципу та його суб'єктивне значення. У першому сенсі – це відображення природної чи суспільної закономірності: принцип існує тому, що такими є закони природи і суспільства. Суб'єктивне значення принципу полягає у тому, що він представляє собою напрям вчинків людини.

В юридичній літературі під принципами права розуміють керівні засади (ідеї), що визначають зміст і спрямованість правового регулювання суспільних відносин. Л. С. Явич відмічав, що це такі начала, відправні ідеї правового буття, які втілюють найважливіші закономірності та устої даної суспільно-економічної формації, є однопорядковими із сутністю права та становлять його головний зміст, характеризуються універсальністю, найбільшою імперативністю і загальною значимістю [9, с. 11]. До принципів права слід віднести не лише ті принципи, які закріплені у законодавстві та в інших джерелах правових норм, а й основні ідеї правосвідомості, що отримали загальне визнання у діяльності суб'єктів національного і міжнародного права, незважаючи на відсутність їх формальної фіксації.

Джерелами принципів права є практично всі галузі життєдіяльності людей: культура, мораль, ідео-

логія, політика, економіка тощо. Вони наповнюють кожен принцип значимим змістом, що розкривається в таких аспектах: а) принцип несе в собі історичний досвід побудови суспільних відносин, відбиваючи закономірності їх еволюції; б) він є компонентом суспільної ідеології; в) принцип має морально-етичну основу і впливає із загальнолюдських прав і свобод; г) він має політичну природу внаслідок того, що базується на основних тенденціях державно-владних відносин.

Убачається, що саме принципи права є з'єднувальною ланкою між основними закономірностями розвитку і функціонування суспільства та правової системи, адже саме завдяки їм система адаптується до інтересів і потреб як окремої людини, так і суспільства загалом. При цьому від того, наскільки принципи права вірно відображають і відповідають об'єктивним потребам суспільного життя, залежить якість правового регулювання суспільних відносин. Принципи права виявляються у нормах права, а норми права, згруповані за ознакою загальності їх змісту, виражають певну ідею, тобто дають життя принципам права.

Найважливішою властивістю, що відрізняє принцип права від правової норми, є їх універсальність. Вона полягає в тому, що принципи права виражають найбільш повну змістовну та загальну картину закономірностей життя в юридичній царині. Ця властивість базується на загальнозначимості принципів права для правотворчої і правореалізуючої практики.

Норми права, на відміну від принципів, мають відносно коротке життя; вони не розвиваються – їх скасовують або замінюють іншими нормами. Принципи залишаються відносно статичними. Довговічну частину права складають не норми, а саме принципи. Норма права являє собою лише абстрактну модель реальних правовідносин. З погляду функціонального призначення вони є засобом формалізації об'єктивно існуючих соціальних зв'язків.

За допомогою принципів не можна всебічно й повно врегулювати ті чи інші суспільні відносини, але водночас вони дають можливість правильно зрозуміти суть правових норм, які ці відносини впорядковують.

І. П. Жигалкін принципи трудового права розглядає як об'єктивно зумовлені характером і змістом соціально-трудова відносин, закріплені у відповідних джерелах або виражені у стійкій юридичній практиці загальноновизнані основоположні керівні засади, відправні ідеї, що становлять собою аксіологічне підґрунтя трудового права, характеризують зміст, сутність і призначення в суспільстві цієї право-

вої галузі, відбивають загальні закономірності її виникнення, розвитку та функціонування і служать створенню внутрішньо узгодженої й ефективної системи правових норм у царині праці [10, с. 130]. Аналіз чинного законодавства про працю дав підстави С. М. Прилипку й О. М. Ярошенку для висновку, що для принципів трудового права характерні такі ознаки: економіко-політична зумовленість (визначаються політикою держави в соціальній сфері); спільність змісту (виражають сутність не однієї, а багатьох груп норм права); державна нормативність (являють собою керівні ідеї, які закріплені в нормах права, установлених державою, і які, маючи загальність і обов'язковість, виконують регулятивну функцію); системність (виражають сутність норм права в їх взаємозв'язку з іншими нормами в межах певної системи права); цілеспрямованість (виражають сутність норм права в динаміці); стабільність (діють протягом тривалого періоду часу, відображають якісний стан системи права і за своєю природою не настільки мінливі, як норми права) [11, с. 42]. Значення трудо-правових принципів полягає в тому, що вони: а) служать підставою для об'єднання різномірних правових норм, що регулюють трудові і пов'язані з ними відносини, в єдину галузь права; б) виступають запорукою єдності і стабільності цієї галузі права та її норм; в) визначають загальні закономірності й головні тенденції розвитку трудового права та його складових; г) є основою для порівняння вітчизняного трудового права в різні часи його розвитку із зарубіжним; д) становлять підґрунтя для формування й удосконалення законодавства про працю; е) сприяють процесу реалізації суб'єктами права правових норм у сфері праці; є) служать для подолання прогалин у законодавстві про працю [10, с. 145–146].

Якщо до принципів права підходити з точки зору філософського вчення про систему, то неможливо заперечувати наявність особливих принципів правових інститутів. Важко не підтримати М. Д. Собянину, на думку якої, важливе значення для трудового права мають принципи, які характеризують окремі інститути, що відображають менш загальні за своїм обсягом дії начала у порівнянні із принципами більш високого рівня. У них ніби переломлюються й своєрідно розкриваються галузеві принципи права [12, с. 8–9].

Якщо норма права виступає первинним «елементом» у юридичній галузі, правовий інститут – «блоком», підгалузь – правовою спільністю групи правових інститутів, галузь можна назвати самостійним, завершальним комплексом, спрямованим на врегулювання певної сфери суспільних відносин. При цьому галузь є не механічним об'єднанням норм

права, правових інститутів, а цілісним утворенням, що характеризується низкою властивостей, ознак, не притаманних іншим елементам системи права.

Оплата праці є одним із центральних інститутів трудового права й охоплює близькі за характером і предметом правового регулювання норми. Інститут права – це об'єктивно виокремлена всередині однієї галузі чи декількох галузей права сукупність взаємопов'язаних юридичних норм, що регулюють невелику групу споріднених відносин. Інститут є складовою частиною галузі. Їх відмінність полягає в тому, що інститут регулює не всю родову сукупність суспільних відносин, а лише їх окремі сторони і особливості.

Г. А. Капліна оплату праці як інститут трудового права трактує як система правовідносин, спрямованих на забезпечення грошових виплат роботодавцем працівнику, тарифікацію і нормування праці відповідно до законодавства, колективних договорів, угод, локальних нормативних актів та трудового договору [13, с. 8–9]. Загалом погоджуючись із таким підходом, зауважимо, правовий інститут є сукупністю норм, регулюючих однорідні суспільні відносини, а не сукупністю відповідних правовідносин.

Принципи правового регулювання нерідко отождожують із принципами права. Це вірно, однак тільки частково. Погодимось із А. М. Колодієм, який вибудовує триланкову систему принципів: на першій позиції знаходяться загальносоціальні принципи; на другій – власне принципи права (системні і структурні); і на третій – власне принципи правового регулювання [14, с. 38–39]. «Загальноправові, міжгалузеві, галузеві, принципи інститутів права, структури права... що відбиваються у принципах правоутворення, правореалізації і правоохорони, слід вважати принципами правового регулювання. Така якість цих принципів відображає особливу залежність їх від сутності права, специфіки правового регулювання суспільних відносин, що теж їх об'єднує та наближає один до одного. Отже, принципи правового регулювання – специфічно юридичні принципи, які виражають характер регульованих відносин (предмет), зміст регулювання (його сутність) і його засоби (методи)», – продовжує фахівець – теоретик права [14, с. 109–110]. Тобто виникнення і початок правового регулювання оплати праці потрібно шукати не у відповідних нормах права, а в його принципах.

Поділяючи позицію А. М. Колодія, Н. О. Саглаєва йде далі й виокремлює властивості, притаманні окремому принципу правового регулювання: структурна властивість (принцип складається з чітко визначених елементів – юридичних засобів і методу

правового регулювання, що різняться своєю специфікою); системність елементів (означає єдність усіх елементів принципу – це приводить до утворення логічної послідовної системи); регулятивність (означає безпосередній регулятивний потенціал всіх елементів принципу); функціональна властивість (той чи інший вид принципу використовується завжди під час правового регулювання певних правовідносин); висока інструментальність призначення (принцип – це конструкція, яка постійно активно задіяна для виконання своїх функцій, основною з яких є впорядкування певної сфери правовідносин за допомогою тієї системи юридичних засобів, яка б дозволила зробити вплив держави на правовідносини ефективним); нормативність (принцип складається з юридичних засобів, що мають нормативно-правову форму); синтетичність (розчинення всіх елементів принципу в численних нормах права); імперативність (як наслідок нормативності елементів принципу); зайняття принципами сторонньої (зовнішньої) позиції від-

носно механізмів правового регулювання; конкретність застосування (принципи мають своє конкретне застосування, оскільки їх структурні елементи задіяні у механізмах правового регулювання); обумовленість предметом і метою правового регулювання [15, с. 114–115].

Висновки. Враховуючи вказане вище, вважаємо, що принципи правового регулювання оплати праці слід трактувати як керівні начала, які визначають характер і обсяг забезпеченого заходами державного примусу, впливу спеціальних юридичних засобів на поведінку працівників і роботодавців з метою узгодження їх прав і законних інтересів при реалізації конституційного права на оплату праці. Указані принципи у концентрованому вигляді відображають закономірності і динаміку відносин щодо оплати праці, а за своїм змістом є імперативними та безумовними. Головне їх призначення полягає в забезпеченні єдності та стабільності нормативно-правового впорядкування у відповідній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляков К. І. Інформація в праві: теорія і практика : монографія / К. І. Беляков. – К. : КВІЦ, 2006. – 118 с.
2. Лукашевич В. Г. До визначення поняття «інформація», що вживається в сучасному юридичному обігу / В. Г. Лукашевич // Вісн. Запоріж. юрид. ін-ту. – Запоріжжя, 1998. – № 2. – С. 3–12.
3. Капліна О. В. Правозастосовне тлумачення судом норм кримінально-процесуального права : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Капліна Оксана Володимирівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 479 с.
4. Проблемы правового регулирования труда в развитом социалистическом обществе : монография / под ред. А. С. Пашкова. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1984. – 256 с.
5. Дворкін Р. Серйозний погляд на права : монографія / Р. Дворкін ; пер. з англ. А. Фролкіна. – К. : Вид-во Солюмії Павличко «Основи», 2000. – 519 с.
6. Гарасимів Т. З. Принципи права соціального забезпечення України : навч. посіб. / Т. З. Гарасимів. – Дрогобич : Відродження, 2002. – 128 с.
7. Сучасний словник із суспільних наук / за ред. О. Г. Данильяна, М. І. Панова. – Х. : Прапор, 2006. – 432 с.
8. Проблеми правового регулювання відсторонення працівників від роботи за законодавством України : монографія / за ред. О. М. Ярошенка. – Х. : ФІНН, 2011. – 224 с.
9. Явич Л. С. Право развитого социалистического общества (сущность и принципы) : монография / Л. С. Явич. – М. : Юрид. лит., 1978. – 224 с.
10. Жигалкін І. П. Система принципів трудового права в умовах формування нової правової доктрини України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / Жигалкін Іван Павлович ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Сєверодонецьк, 2016. – 449 с.
11. Прилипко С. М. Трудове право України : підручник / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : ФІНН, 2012. – 800 с.
12. Собянина М. Д. Принципы институтов российского трудового права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / М. Д. Собянина ; Перм. гос. ун-т. – Пермь, 2006. – 17 с.
13. Капліна Г. А. Проблеми правового регулювання оплати праці в ринкових умовах України і шляхи їх вдосконалення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Г. А. Капліна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2009. – 22 с.
14. Колодій А. М. Принципи права України : монографія / А. М. Колодій. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
15. Саглаєва Н. О. Принципи правового регулювання як самостійна юридична категорія / Н. О. Саглаєва // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 64. – С. 110–116.

REFERENCES

1. Bieliakov K. I. (2006) *Informatsiia v pravi: teoriia i praktyka [The information in law: Theory and Practice]*. K.: KVITs [in Ukrainian].
2. Lukashevych V. H. (1998) Do vyznachennia poniattia «informatsiia», shcho vzhysvaietsia v suchasnomu yurydychnomu obihu [The definition of "information" as used in modern legal circulation] *Visn. Zaporizk. yuryd. in-tu. – Journal of Zaporizhzhya Law Institute*, 2. 3-12. [in Ukrainian].
3. Kaplina O. V. (2009) Pravozaostovne tlmachennia sudom norm kryminalno-protsestualnoho prava [Enforcement interpretation of the norms of the criminal procedure law]. *Doctor's thesis*. Nats. yuryd. akad. Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho. – Kh. [in Ukrainian].
4. Pashkova A. S. (Eds.) (1984) *Problemy pravovogo regulirovaniya truda v razvitom sotsialisticheskom obshchestve [Problems of legal regulation of labor in developed socialist society]*. Leningrad: Izd-vo LGU. [in Russian].
5. Dvorkin R. (2000) *Seriozni pohliad na prava [Serious look on the right]*. (A. Frolkina Trans.). K.: Vyd-vo Solomii Pavlychko «Osnovy» [in Ukrainian].
6. Harasymiv T. Z. (2002) *Pryntsypy prava sotsialnoho zabezpechennia Ukrainy [The principles of social security law Ukraine]*. Drohobych: Vidrozhennia [in Ukrainian].
7. Danyliana O. H., Panova M. I. (Eds.) (2006) *Suchasnyi slovnyk iz suspilnykh nauk [Modern Dictionary of Social Sciences]*. Kh.: Prapor [in Ukrainian].
8. Yaroshenko O. M. (Eds.) (2011) *Problemy pravovoho rehuliuвання vidstonennia pratsivnykiv vid roboty za zakonodavstvom Ukrainy [Problems of legal regulation of workers from dismissal under the laws of Ukraine]*. Kh.: FINN, [in Ukrainian].
9. Yavich L. S. (1978) *Pravo razvitogo sotsialisticheskogo obshchestva (sushchnost i printsipy) [The right of a developed socialist society (the essence and principles)]*. M.: Yurid. lit. [in Russian].
10. Zhyhalkin I. P. (2016) Systema pryntsypiv trudovoho prava v umovakh formuvannia novoi pravovoi doktryny Ukrainy [The system of labor law principles in the formation of a new legal doctrine Ukraine]. *Doctor's thesis*. khidnoukrainskyi nats. un-t imeni Volodymyra Dalia. Sievierodonetsk [in Ukrainian].
11. Prylypko S. M., Yaroshenko O. M. (2012) *Trudove pravo Ukrainy [Labour Law of Ukraine]*. Kh.: FINN [in Ukrainian].
12. Sobyana M. D. (2006) Printsipy institutov rossiyskogo trudovogo prava [Principles of institutes of the Russian labor law]. *Abstract candidate's thesis*. Permskiy gos. un-t. – Perm. [in Russian].
13. Kaplina H. A. (2009) Problemy pravovoho rehuliuвання opłaty pratsi v rynkovykh umovakh Ukrainy i shliakhy yikh vdoskonalennia [Problems of legal regulation of wages in of Ukraine market conditions and ways to improve them]. *Abstract candidate's thesis*. Kharkivskiy nats. un-t vnutr. sprav. – X. [in Ukrainian].
14. Kolodii A. M. (1998) *Pryntsypy prava Ukrainy [The principles of law in Ukraine]*. K.: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
15. Sahlaieva N. O. (2012) Pryntsypy pravovoho rehuliuвання yak samostiina yurydychna katehoriia [Principles of law of Ukraine principles of legal regulation as a separate legal category]. *Aktualni problemy derzhavy i prava: Zb. nauk. prats. – Actual problems of law: Collected Works*. 64. 110-116. [in Ukrainian].

К. К. ДОВБЫШ

соискатель кафедры трудового права Национального юридического университета
имени Ярослава Мудрого

ПОНЯТИЕ И СУЩНОСТЬ ПРИНЦИПОВ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОПЛАТЫ ТРУДА

Статья посвящена понятиям и сущности принципов права как одним из основополагающих факторов реформирования законодательства. Определено, в чем заключаются различия между принципами права и нормами права. Проведен анализ понятия принципов правового регулирования оплаты труда.

Ключевые слова: принципы права, оплата труда, принципы правового регулирования оплаты труда.

K. K. DOVBISH

Applicant of the Department of labor law Yaroslav the Wise National Law University

CONCEPT AND ESSENCE OF THE PRINCIPLE OF LEGAL REGULATION OF REMUNERATION

Problem setting. The concept is the result of mass generalization of single events when the person is distracted by non-essential features, focusing on the main measures that (a) must include the phenomenon and the last one couldn't exist without these measures, (b) express the specific nature of the phenomenon thereby distinguishing it from other phenomena, species and genera. Thus, the concept is a reflection of people's minds essential features of reality, perceptions of their properties.

Analysis of recent research. In past two decades the scientific works of many labor law scientists contain obscure meaning of definitions that, consequently, caused fair indignation of practitioners – consumers of relevant scientific production. «Practice shows that a patchwork of definitions in the scientific treatment often leads to misunderstandings and erroneous conclusions especially in legislation», – K. Belyakov rightly observes. V. Lukashevich defines the issue of regulation and regimentation of scholars' and practitioners' legal language and legal vocabulary as one of actual scientific problem. In this case, we should agree with A. V. Kaplina, she proposes to distinguish (1) the concept of law field and (2) the concept of legal science. The first are in the texts of laws and other legal acts, the second – in the scientific literature. Law and science operating by concepts disclosed by definition. The need for clear and obvious labor-legal concepts is obvious, because as O. S. Pashkov says: «... the labor law provisions are generally not clear about the range of law enforcement subjects and their competence and also such provisions do not regulate the law enforcement procedure that naturally leads to unjustified «discord» in the law enforcement practice, and often to violations of the law».

Article's main body. The principles are social phenomena: its occurrence is caused by the needs of social development and they have shown the patterns of social life [8, p. 41]. Excluding these significant moments it's impossible to explain and understand the principles for special consistent harmonization of human activity with the requirements of objective social laws. This fully applies the principles of law – a particular manifestation of general social principles of the legal system.

The legal provisions (opposed to principles) have a relatively short life; they do not develop – they supersede or replace by other standards. The principles remain relatively static. Principles are durable part of law constitute, not the provisions. The law provisions are the abstract model of real relationships. In terms of functionality, they are the means of formalizing of objectively existing social relations.

Conclusions. Given the abovementioned, we believe that the principles of legal regulation of remuneration should be interpreted as guiding principles that define the nature and extent (secured by measures of state coercion) of influence of special legal measures to the behavior of employees and employers to align their rights and interests in the implementation of their constitutional right to remuneration. These principles in concentrated form reflect the patterns and dynamics of relations on remuneration, and by its content they are mandatory and unconditional. Their main its purpose is to ensure the unity and stability of legal regulation in this area.

Key words: principles of law, remuneration, principles of legal regulation of remuneration.

Довбиш К. К. Поняття і сутність принципів правового регулювання оплати праці [Електронний ресурс] / К. К. Довбиш // Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2016. – № 2 (7). – Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Dovbish7.pdf>.